

LVII

V I R I
MAGNIFICI AMPLISSIMI
CONSULTISSIMI
IOHANNIS KLEFEKERI

I. U. L.

INGLYTAE REIPUBLICAE HAMBURGENSIS

SYNDICI SENIORIS

ULTRA DIMIDIUM SECLUM

OPTIME MERITI

EX

AMPLISSIMI SENATUS MANDATO

EXPOSITA

IOHANNE HENRICO VINCENTIO NOELTING

PHILOSOPHIAE RATIONALIS ET PRIMAE AC ELOQUENTIAE PROFESSORE

ET HOC ANNO GYMNASII RECTORE

HAMBURGI ANNO MDCCLXXV

LITTERIS AEREMIAE CONRADII PISCATORIS, AMPLISSIMI SENATUS
GYMNASII ET SCHOLAE ATTORUM

Viri vere magni iacturam fecimus, IOHANNIS
 KLEFEKERI, iurisconsulti prudentissimi, et
 per quinquaginta annos syndici de republica
 nostra optime meriti. De cuius vita et virtutibus
 dum ex amplissimi senatus decreto non magis, quam mea
 sponte, exponere ingredior: non aliud aptius mihi facere
 posse videor exordium, quam si omnes orationis meae fon-
 tes lectoribus ingenue ostendam. Equidem vir beatus, pro
 ea, qua excelluit, animi magnitudine factorumque nobi-
 litate, mihi et omnibus, qui aliquam rerum nostrarum noti-
 tiam habent, dudum admirationi fuit. Ipsum vero prae-
 sentem intuendi penitusque perspiciendi rariorem mihi
 datam fuisse facultatem, non possum non confiteri.
 Magnum iam non esset, concentui laudum eius meam qua-
 lemcunque praedicationem adiungere, et panegyricum
 scribere omnibus, quorum vita in rebus honestis atque
 magnis perspecta est, accommodandum. Quin, faciliori
 opere perfuncturus, totum illum, in quo excurrere cognos-
 cique possit iureconsultus et rei publicae amantissimus civis,
 scientiae virtutisque campum multo peragrarem ambitu, et
 saepiuscule exclamarem: En vobis, cives, KLEFEKERUM
 vestrum! Sicut vero eiusmodi sive temerario sive merce-
 nario laudandi artificio minime idoneum me sentio: ita
 leviori

III

leviori et fucato scribendi genere imperitorum quidem oculos, ut fieri solet, praestringerem, apud eos autem, quibus sunt teretes aures intelligensque iudicium, parum invenirem fidei. Dicam ergo, quod res est. Praecipuas quasdam vitae et muneris sui partes ipse KLEFEKERUS descripsit, sed breviter admodum, et ne minima quidem meritorum suorum mentione facta. Neque de tot annorum in promovenda patriae salute confectorum serie verbum interposuit ullum. Ut itaque certior fierem, quemadmodum ille naturae dotibus, doctrinae praestantia, animi virtutibus, et factorum gloria exsplenduerit, adeundos esse iudicavi eos viros, qui, sive familiaritatis usu sive negotiorum consortio cum illo coniuncti, vel etiam a publicis commentariis optime instructi, fidissimi officiorum ipsius interpretes mihi existerent. Hos ego rogavi, ut pro cognita sua humanitate ignorantiae et imbecillitati meae succurrerent. Precibus illi meis aures praebuerunt benignas, easque impleverunt immo superarunt ea promptitudine atque diligentia, ut, quo magis debitas illis gratias reddere gestio, eo acrius verba mihi deesse doleam. Beneficii autem huius memoriam gratissimo semper animo tenebo.

Vos itaque, cives, animis vestris mentibusque mandate, unde haec omnia, quae de vita Klefekeriana vobis perscribam, nata et profecta sint. In quibus si desideris vestris minus satisfecero: quaeso obtestorque, ne id meae naturae potius quam scriptionis tenuitati tribuendum putetis.

Primam lucem noster vidit Hamburgi anno MDCLXXXVIII die XIII Augusti. E maioribus illius, qui Loccum in regione Calenbergensi habitavit, avus, IOHANNES KLEFEKER, sedens fortunarum suarum Hamburgum transtulit, ubi mortuus est anno MDCC die XX Maii, postquam secundis nuptiis cum DOROTHEA, MATTHIAE BOECKMANNI, filia undecim
liberos

liberos genuerat. Horum quartus, **IOHANNES**, natus
 a. MDCLXVIII d. XI Junii. et a. MDCCIII aerarii publici
 scriba factus, in matrimonium duxit **MARIAM**, **BERNHARDI EHLERSII**,
 filiam, quae illum quatuor liberorum
 patrem fecit, anno autem MDCCIII viduum reliquit;
 Biennio post uxorem sibi iunxit **MAGDALENAM MARGA-
 RETHAM**, filiam **ANDREAE MENKENHAUSERI**, quae
 decem et quinque liberorum mater, et denata est a.
 MDCCXXXII. Ipse vita deceffit a. MDCCXXXVIII
 d. XX Augusti. Fuit is praestanti vir ingenio, pater fami-
 lias prudens, et utilissimus rei publicae civis. Cum singulari
 in matheſi amore ferebatur, studium illius per otium con-
 celebravit, in primis vero geographiae et arti pingendi na-
 vavit operam. Cuius artis plurima praecleara edidit speci-
 mina, in quibus eminent duae chartae geographicae, tra-
 ctuum Hamburgensium et regionum quarundam adiacen-
 tium situm praeferentes, et tabulario civitatis publico, ubi
 et asservantur, dicatae. Utramque curatissime delineatam
 merito laudat noster in curis geographis pagina 118 et
 120. Ex quatuor illis, primo durante coniugio, susceptis liberis
 tres iniente aetate mortui sunt. Solus, isque natus minimus,
 superstes factus est **IOHANNES**, paterno quippe dolori
 praesentissimum, optatissimumque allaturus levamentum.
 Ipse nimirum pater filii se dignissimi virtutibus ad senectu-
 tem usque pergrandem oculos animumque pavit, et vitae
 illius in munere honorificentissimo exactae gloriosae et feli-
 cissimae laetus per tres et viginti annos exstitit testis.
 Postquam teneris filii annis ad humanitatem informan-
 dis manum domi adhibuerat optimus parens, ingenium
 ipsius litteris tingendum tradidit doctoribus, qui Iohanni-
 neum nostrum ornabant. Primum quidem nactus est praec-
 ceptorem **NICOLAUM REIMARUM**, cuius laudibus tantum
 abest ut obscuritatem attulerit filii magni **HERMANNI
 SAMUELIS** gloria, ut hic potius, paterno hortatu et exem-
 plo

plo ad praeclara omnia conformatus, easdem sempiternae
 hominum memoriae commendatioris reddiderit. Ex il-
 lius magistri disciplina, cuius apud eum grata semper valuit
 memoria, dimissus, correctorem KRÜSIKE, et rectoris
 partes agentem FABRICIUM, rectorem denique HUBNER-
 RUM frequentavit, cuius eximias in formanda iuventute
 virtutes etiam senex suavissima recordatione prosecutus est.
 Horum itaque praestantissimorum virorum opera omnibus,
 quae ad humanitatem pertinent, litteris infectus, ad maiora
 paratior transit, et anno MDCCXV a IOHANNES CHRISTO-
 PHORUS WOLFFIO, Gymnasii eidem temporis rectore, albo
 inscriptus est. In illustri hoc litterarum artiumque libera-
 lium emporio ad colligendas variae doctrinae opes ductori-
 bus usus est exquisitissimis. In primis autem FABRICIO
 indivulsus adhaesit, gymnasii urbis immo totius orbis eru-
 diti ornamento praecipuo, de cuius laudibus si unquam, id
 quod fieri profecto nequit, posteritatis sive stupida ignora-
 tio sive ingrata oblivio conticescat, actum sit de republica
 litteraria necesse est. Is KLEFFEKERO non modo ad
 suscipiendam ingrediendamque studiorum rationem, verum
 etiam ad edenda quaedam eruditionis specimina auctor ex-
 stitit. Illius enim praesidio scriptum *de religione Erasmi* e
 Gymnasii cathedra publice defendit anno MDCCXVII,
 atque haud ita multo post *bibliothecam eruditorum prae-
 cocium*, elementorum ordine dispositam eamque sat copio-
 sam, ipse collegit. Ex qua nonnulla verba adscribere eo
 magis iuvat, quia elucentem ex iis animi iuvenilis in prae-
 ceptorem affectum per omnem vitam servavit: "FABRICIUM
 "decus et ornamentum litterarum orbis eruditus universus
 "suscipit ac veneratur, ego vero cum multis aliis, quibus ex
 "mellifluo viri huius ore saluberrima doctrinae variae prae-
 "cepta haurire licet, praeceptorem fautorem et patronum
 "colo, ac pietate et observantia, dum spiritus hos regit
 "artus, prosequar." Absol-

* Qualis quantusque fuerit beatus ille NIC. REIMARUS, id quidem non verboso,
 ut vulgo fit, sed ponderoso testimonio prodidit HUBNERUS, quod vide sis in mo-
 numento memoriae summi H. S. REIMARIA BURSCHIO posito, pagina 5.

Abfolutis in gymnaſio linguarum hiftoriae philoſophiae et matheſeos ſtudiis, bene praecultus noſter ipſam iuris ſcientiam adire conſtituit in academia Tubingeniſi, quo profectus anno MDCCXVII tribus annis continuis SCHWEDERI GRASSI HARPRECHTI et ROESLERI inſtitutionibus uſus eſt, quorum aequae ac procancellarii PEAFFII ſingularia in ſe promerita iuſtis ſemper laudibus extulit. Anno MDCCXX finem vitae academicae fecit, et libello *de neglectis quoad acquirendi modos ſiſci commodis* a ſe conſcripto et d. XXVIII Aprilis publice deſenſo ſummos in ordine iuridico honores capeſſendi licentiam obtinuit. Paulo poſt Tubingam valere ſiſſit, ipſo eodem anno Hamburgum rediturus: in quo itinere Ulmam Norimbergam Jenam Lipſiam Halam Wittebergam et Berolinum inuiſit, perluſtrata etiam aliqua Daniæ et Sueciae parte. Celeritorem vero KLEFEKERI in patriam reditum divino eundem conſilio et nutui assignare non dubito: quod, ſi eorum, qui aliquando ad rem publicam admovendi ſunt, more praecipuas Germaniaе urbes nec non Belgiam Galliamque acceſſiſſet, et in aulis principum fuiſſet commoratus, opportuniffima, quae ipſi ſtatim contigit, de patria optime merendi, et quae per ſe non magis quam eventu admodum honorifica occaſione caruiſſet. Anno enim ſequenti KLEFEKERUS id aetatis, qua plurimi rebus gerendis praeparari, atque viro- rum in dignitatis faſtigio collocatorum ſplendorem quaſi longo intervallo interiecto videre incipiunt, maximi momenti negotio, eiſque cum ſummo principe tranſigendo, implicatus fuit. De quo antequam dicere aggredior, non alienum videtur ab inſtituto, profectionis Brunſwigam ſuſceptae mentionem facere, in qua urbe, praeter caeſareum, quarundam ſummarum poteſtatum adminiſtri medio bello, quod ſeptentrionem invaſerat, pacis conſilia conferebant. Inrita quidem illa fuere, licet denuo iterumque inita. Interim tamen noſter praeclara, viros hos illuſtres propius noſcendi atque ad ipſam ceſſiffimi ducis aulam adſpirandi,

opportunitate prudenter usus est, sequē altioribus, ad quos mox adscensurus erat, honoris et officiorum gradibus magis idoneum reddidit.

Nimirum anno MDCXXI quum lecti quidam ex senatorio ordine et quindecimviris oratores Vindobonam proficiscerentur eo fine, ut CAESARIS AUGUSTISSIMI animum ad benigniorem de civitate sententiam inclinarent, non tantum ad itineris communionem admissus est KLEFEKERUS, sed etiam quindecimviris consilio adiunctus. Quin legatione ista sollicitudinis et desiderii plena, remotis tandem impedimentis, ex voto perfecta, et oratoribus summa cum testificatione indulgentiae dimissis, noster auctoritate publica ibi restitit, negotiorum Hamburgensium curatori consiliarius datus, eoque post breve tempus mortuo, iis plane conficiendis praefectus. Magnum sane opus et dignum, in quo omnes nervos aetatis industriaeque contenderet. Id quod tanto ardore et aequae circumspeditione fecit, ut, biennio fere exacto, ad suos rediens communi omnium applausu exciperetur. Neque mirum, intelligentes et iustos rerum aestimatores debitas ei viro gratias egisse, qui tot tantisque officiorum erga rempublicam gradibus aditum sibi ad summos honores, ea praesertim aetate, paraverat. Ipsi vero mentis ac salutis publicae proceres virtutibus eius remunerandis oblatam haud ita longo intervallo occasionem, avide amplexi sunt. Etenim quum anno MDCXXV vir magnificus IO. BAPTISTA MÜTZENBÉCHER syndicati se abdicaverat, et sibi et civibus satisfacere se non posse arbitrabantur, nisi eum gravissimo huic muneri praepoherent. KLEFEKERUS itaque communibus suffragiis die VI Iulii syndicus fuit electus. Cui electioni quum numen aliquod subesse certo cognosceret, spartam sibi traditam lubentissime accepit, atque ab eo tempore totum animum omnemque curam operam diligentiam in eo posuit, ut spem de se conceptam uberrime impleret.

Longum

Longum foret, omnia domestica negotia exponere, in quibus ille animi atque ingenii vires profudit. In provehendis rebus ad ius dicendum, disciplinam civicam, cultum religionis publicum, commercia, monetariam rationem, vectigalia, cursus publicos, molas aliaque civitatis commoda et ornamenta pertinentibus ita se iactavit, ut senatus et civibus probatissima esset eius prudentia et assiduitas et fides. Tot illius exstant acutissime excogitata consilia rogationes et instituta, ut ea vix unius hominis esse videantur. Neque singularem in iis praestitam diligentiam plane et pro merito aestimare unius sive etiam plurium, immo nec eorum est, qui cum illo iisdem iuncti fuere procurrationibus. Quod ne cui mirum videatur, consideret quae so partim earum varietatem, quae ipsum mox his mox vero aliis ex senatu et civibus delectis viris propius coniunxit, partim dimidii seculi spatium, quo vir illustris omne suum tempus augenda salutis communi transmisit, ut ex aequalibus suis paucissimos, eosque aequalium meritorum gloria illustres, totam, alios primam solum, alios ultimam KLEFKERI vitam, similiter de republica promerendo, aequavisse constet, ad plurimos vero maxima ex ipsius dexteritate et industria profecta esse commoda, qui salutis suae auctorem plane ignorant. In quorum non minus ac posterorum gratiam nonnulla, quibus per omne illud tempus distractus fuit, occupationum domesticarum genera paucis attingere mihi liceat. Primo quidem muneris Iustroillibus, ut syndici iunioris, fuit, causas capitales informare, quae summam accuratorem et integritatem eo magis requirunt, quod ab inducendi ratione ipsa eiusmodi causarum actio multum pendet, et per se ipsum grave existimatur, hominem in iudicium capitales arcessere. Deinde quod iurisconsultus, etiam si in aliis advocacionibus se exercuerit, in his nonnunquam ita multis difficultatibus obstruitur, ut nisi versatissimus sic in hoc genere dicendi, scopulos et vada, a reo sicut facinoris fociis obiecta, haud facile vitare posse videatur.

Noſter licet, poſt conſumptam in iuris legumque ſtudio vitam academicam, forenſem advocacionem ſequendi tempus non fuiſſet nactus, quippe ad publica civitatis tempora ſtatim adhibitus: magnam tamen muneris ſui partem inter litigantium cauſas vel componendas vel etiam ad ſenatum referendas tranſegit. In quibus exponendis atque diiudicandis, praefertim quum acta ſaepenumero valde colligata inter ſe et implicita eſſent; perſpicaciffimum ſe atque acquiſiffimum praebuit, idque inprimis egit, ut, ſi res convenire non poterat, minimo temporis et ſumtuum diſpendio partes diſcederent.

Quum reipublicae nomen ei ſanctiſſimum, nihilque bonorum conſpiratione antiquius eſſet: non tantum in ſerendis auctoritate ſenatus ad populum rogationibus, ſed conſiliis quoque, cum delectis quibusdam civibus agitandis, ſemper vigilavit et providit, ut amicam illam ſenatus civiumque coniunctionem, publicae ſalutis firmiſſimum praefidium, incolumem ſervaret, utilitatem communem auget, damna depelleret, omniumque ordinum conſenſum ad optima quaevis deliberanda conſpirantem confirmaret.

Nihil autem illo laborioſius, nihil magis ſollicitum magis exercitum dici aut fingi potuit, quum pluribus collegiis ad conſervanda civitatis emolumenta conſtitutis praepoſitus, omni ſtudio ad id incumberebat, ut ſalutaria maiorum inſtituta conſervarentur, res ſive temporum iniuria ſive incuria hominum diſſolutae conſtringerentur, impedimenta tollerentur, omnia denique, quantum in ſe ſitum eſſet, ex ſententia, hoc eſt commodo publico, procederent. Cuius rei vel duo tantum exempla in medium proferam.

Anno MDCCXXIII perpetuum fuit collegium creatum, cuius ſodales, ex ſenatorio atque civico ordine ſumpti, deſignata opera id agerent, ut portus Ritzebuttelenſis, inflato mari adverſo vento hieme ſubito ingruente aliisque rebus curſu impeditarum vim navium complectens, contra procellarum fluctuum et glaciei impetum defenderetur. Quam gravis

et.

et ardua fuerit haec procuratio, vel ex iis elucet, quae explicite subtiliterque de eadem differuerunt duumviri, ingenii acumine dicendi copia et sermonis lepore omnium, qui apud nos fuerunt sunt atque erunt, principes, RICHEIUS et REIMARUS, alter in monumento gloriae ac memoriae immortalis magnifici consulis von SPRECKEISEN posito, alter in vita aequae de patria optime meriti consulis WIDOVII. Quantam vero in conservando et perficiendo hoc opere sollertiam et alacritatem beatus noster KLEFEKERUS, ex quo primariam illius curam gereret, adhibuerit, testis est idem REIMARUS his verbis: "Quibus omnibus (collegii sodalibus) consilio et auctoritate praeivit adhuc acerrimi ingenii et expeditissimi laboris vir IOHANNES KLEFEKERUS, syndicus reipublicae Hamburgensis, multis magnisque in patriam meritis illustris, cui iam bis ad consulatum non iudicium senatus, sed una fors, defuit," Unum addo, quod vir conficientissimus, qui se totum reipublicae dabat, itineri, ad cognoscenda illa opera cum ceteris collegis quotannis instituendo, nunquam se subtraxerit, nisi, gravioribus officiis differri nesciis patriae praesto esse, ipsa senatus voluntate iuberetur. Cui cum nulla re ad minus suum pertinente deesse voluit: huius ipsius profectiois etiam proxima aestate socius fuit, ex gravissimo licet morbo vix ac ne vix quidem relevatus. Sed et reticendum esse hic non arbitror, ei pro tot tantisque laboribus et molestiis, propter civium amorem insumtis, id praemii tributum fuisse a divina providentia, ut ultimi huius itineris comitem ex officio haberet filium FRANCISCUM, mercatorem honestissimum et procurationis maritimae eodem hoc anno ex ordine civico seniore.

Cum hoc occupationum genere indivulso quasi nexu coniuncta est Albis fluvii, praeter urbis nostrae moenia fluentis et in mare se evolventis, cura, qui, quia non suas duntaxat, sed etiam aliorum, undas, atque innumerabiles navium, mercibus ubique terrarum appetibilibus refertarum,

copias trahit, non modo nostrae salutis sed etiam Germaniae nutriticus merito habetur. Illi enim, propter vadorum et insularum, ex fundo arenoso sensim excrecentium, multitudinem, maxima in navigando adhibenda est cautio, immensaque sumtus impendendi, ut navium cursus multoties inflectendus certis signis dirigatur. Itaque iam dudum constituta est societas, quae omnia negotia huc spectantia animo cura diligentia complectatur, eique inde ab anno MDCCXXX praepositus KLEFEKERUS, qui quantum operae et in hac re ponere solebat, nervosis his verbis RICHEIUS testatur: “ Quo in negotio, perinde ac in
 “ maritimo Ritzebuttensi, primariam dirigendi curam
 “ gerebat geritque hodie idem, quem supra iam laudavi-
 “ mus, syndicus magnificus IOHANNES KLEFEKE-
 “ RUS, infatigabili in rebus difficillimis contentione ad
 “ posteritatem celeberrimus, ”

Sed non consistam in hoc diutius, ne moram iis inferre videar, quae de ceteris KLEFEKERI in tuenda et perficienda civitatis interna conditione dici merentur. Neque tamen haec prosequar longius, quam siue pietas in beatos viri manes siue fides mea postulabit. Quapropter ea solum negotia, quae per novissimos hos quindecim annos una cum syndicato seniore in eum devoluta vel eo praeside confecta fuere, brevi comprehendam.

Primum quidem, idque non minore voluptate quam contentione ab ipso gestum, in visenda quovis anno praefectura Bergedorfensi versatur, quae, cum oppidulo huius nominis, quatuor agros adiacentes complectitur, et paricum Lubecensibus iure ad ditionem nostram pertinet. Statis igitur quovis anno temporibus, una cum tribus senatoribus ordinis sui primis nec non delegatis similiter e senatu Lubecensi iudicibus, incolarum causas disceptavit, deque aliis maximi momenti rebus, quae ab istius provinciae legato aut magistratu aut tractuum custodibus confici non possent, communi studio deliberavit, alternis vero annis huius ipsius

ipsius consilii praeses fuit. Onerosissimum sane munus
 atque eiusmodi, quod singularem circumspectionem indu-
 striam, quin et quodammodo dimicationem, postulat, eam-
 que non istis solum conventibus, verum etiam intervallis
 temporum, adhibendam. Veteribus enim negotiis non-
 dum peractis haud raro nova accrescunt: quibus omnibus
 recte et ex utriusque senatus sententia gerendis continuo fere
 litterarum commercio opus est. Quibus autem novis nexi-
 bus, quasi catenis, extendi possit harum occupationum
 agmen, tristi experimento senserunt proceres, quum anno
 MDCCLXXI in media aestate, aggere Novogamensi ab in-
 solita fluminis altitudine et rapiditate superato immo per-
 rupto, ceterisque munimentis ab aestu redeunte plane de-
 structis, omnes illi tractus fluctibus submersi iacebant, agri-
 colae vero, propter domuum hortorum et agrorum devasta-
 tionem, iacturam fecissent irreparabilem, nisi, viribus ab
 utraque parte collatis, primis eorum necessitatibus, quoad
 eius fieri poterat, fuisset provisum. Sed eo revocetur, unde
 huc declinavit, oratio. Noster igitur qualem se et civibus
 et sociis probaret, quum aliis negotiis praeesset, talem se
 et in hoc munere impertivit: ut illius cum ceteris pro salute
 publica laboribus commutationem refectionis instar existi-
 maret. Quo factum est, ut paucis etiam ante obitum die-
 bus, fractis licet viribus lectoque affixus, admirabili profus
 acie mentis plurimas res huc pertinentes expediret, atque
 adeo ipsa mortis die summa perspicuitate animique tran-
 quillitate de iis cum filio colloqueretur. Unum addo, ha-
 rum rerum procuracionem viro incomparabili eo potissi-
 mum valde iucundam fuisse, quo facultatem sibi afferret,
 novas cum praestantissimis quibusdam ex senatu Lubecensi
 viris necessitudines iungendi, iunctas confirmandi, confir-
 matas ad usus suos, hoc est, ad augenda civium commoda,
 adhibendi. Singularem in primis benevolentiam et amicitiam viri
 exquisitissima doctrina et immortalibus in suos meritis illu-
 stris DREYERI, reipublicae Lubecensis syndici et collegii
 iudicis.

XIII

cathedralis praefidis gravissimi, se comprehensum esse, usque
 ad ultimum vitae habitum mirabiliter est laetatus. ¹⁷⁵⁰
 Venio nunc ad aliam administrationem pariter nego-
 tiosam, qua civitatis nostrae utilitatibus et ornamenti infer-
 vire postremo vitae decennio KLEFKERUS studuit.
 Nimirum de expurgando illo rivo loquor, qui, mediam
 per urbem ductus, eam in duas partes dividit, olim vero
 prope aggerem, quo vetus oppidum cingebatur, fluens
 una cum eodem munitionis instar habitus fuit. Postquam
 enim, ob incolarum ad aetam indies multitudinem, urbis
 fines dilatare oportuit, plures propter aquae oppor-
 tunitatem iuxta fossam extrui sibi domos iusserunt. Ipsi
 vero hi accolae eorumque posterii saepius nec sine causa
 optarunt, ut, aggere transverso, quo Albis a rivo separatus,
 interscissus, aquarum communicatio fieret. Tanta operi
 quamvis salutaris obiecta fuere impedimenta, ut de illius
 inchoandi ne dicam perficiendi conceptam interdum spem
 tandem omnes abicerent. Interim fossa magis magisque
 oblimata, aquis simul stagnantibus, media inprimis aestate
 odorem terribissimum, omnibus in ea vicinitate degentibus
 non intolerabilem modo verum etiam insalubrem, spirabat.
 Quorum complures de ingravescentibus huiusmodi incom-
 modis anno MDCCLVII publice et acriter conquerentes
 varia eaque non minoris momenti commoda exposuerunt,
 quae ex cavanda et purganda fossa ad commercia et vitam
 domesticam possent redundare. Haec itaque rogatio, a
 delectis civibus, qui commerciorum curam gerunt, multis
 argumentis confirmata, eo spectabat, ut, remoto utroque
 munimento, et rivus navigabilis redderetur et in altera
 ipsius ripa privatae domus, horreaque publica aedifi-
 carentur. Tota res in senatus civiumque conventu ad diem
 VIII Augusti a MDCCLXV habito diligenter examinata et
 probata, decretum factum, et exsequendo operi laboriosis-
 simo pariter ac sumtuoso collegium est constitutum,
 KLEFKERQ praefide tribus senatoribus et quindecim
 civibus

civibus constans. Ipse vero studii sui in hoc opere consumti cum tulit fructum, ut, superatis difficultatibus, alacriter instituta tantum non omnia ad finem optatum perduxerit.

Alio me vocat numerosa KLEBEKERI gloria, ubi difficilius erit, exitum reperire quam initium. Qui enim domesticis meritis indies commendabilior ac celebratior evasit, non minora laudis insignia nactus est, quando cum summis principibus eorumque amicis coram aut scripto agebat. In quo negotio quantis ille distinctus fuerit laboribus, vel ex eo licet conicere, quod intra XXXVIII annorum spatium frequentes admodum legationes administraverit, susceptis ob eam causam itineribus magnam partem difficilioribus et longinquis. Ne vero meam dilatare videar orationem, nolo iam ostendere, quanti sit, civitatis inermis nomine negotia, eaque interdum controversis implicata, cum potentissimis contrahere. Neque tamen, pluribus haec rem verbis amplecti, alienum proffus nec iis inutile esset, qui, ab eiusmodi occupationibus maxime disiuncti, omnia ad privata sua commoda revocant, incredibilem principum in republica virorum pro salute communi providentiam non vident, difficultates et pericula non fortiter ac intrepide magis quam consilio et prudentia subeunda parum intelligunt, ideoque summis et pro sua incolumitate susceptis cogitationibus curis et sollicitudinibus quidem fruuntur, iustum vero iis statuere pretium plane nesciunt.

Ipfas beati syndici legationes brevi comprehendam, quarum aliis regibus et principibus, casu aliquo laetiori aut funesto affectis, a laetitia aut luctu civitatis observantissimè restatus est, aliis vero negotia cum ipsa re publica nostra propius coniuncta confecta. De illis priore loco dicam.

Primo muneris anno ad regem Daniæ ERIDERICHUM III Gluckstadium profectus est cum beato senatore Vorkmanno, anno MDCXXXII ad regem Angliæ GEOR-

GEORGIUM II Hannoverae degentem cum beato senatore POPPIO postea consule; a MDCCXXX Gluckstadium ad regem CHRISTIANUM VI; a MDCCXXXIII ad principem regium regni haeredem FRIDERICUM V Altonaviae commorantem et cum regia Angliae principe LUDOVICA auspiciatissimis nuptiis iungendum, itineris comitem senatore SCHUBACKIO, post consule summis in civitatem nostram meritis ad omnem posteritatem illustri; a MDCCXXXVII et sequenti ad eundem FRIDERICUM V tum paternum solium conscendentem, tum Holfaticas suas terras invisentem, b. senatore DRESKY itineris comite; eodem anno Hannoveram ad regem GEORGIUM II cum b. senatore RIECKIO; annis vero MDCCL et MDCCLII nec non MDCCLV, et postremo quidem bis, ad eundem regem, nullo profectiois socio; a MDCCLI ad Daniae reginam viduam ULRICAM ELEONORAM Wandsbeca diversantem, concomitante b. WINKLERO seniore; a MDCCLII Altonaviam ad principem Brunsvico Guelpherbytanam IULIANAM MARIAM, augustissimo Daniae regi FRIDERICO V felicissimo connubio iungendam; ter denique ad eundem regem, scilicet Altonaviae a MDCCLVI, Rendsburgi a MDCCLVIII et Travendahliae MDCCLXII commorantem.

Non minori studio atque diligentia in altero legationum genere versatus est, ubi de patriae salute vehementer augenda vel etiam instauranda cum AUGUSTINO CAESARE aut aliis summis potestatibus agendum, atque five cum his ipsis five eorum ministris sermones conferendi, denique pro summis in aliquo rerum nostrarum discrimine praestitis officiis gratiae essent agendae. Atque hoc quidem consilio una cum viro excellentissimo RUMPFIO, tum senatore iam consule, cuius mentorum gloriam aeternitas tuebatur, MDCCXXXV Hafniam legatus fuit ad regem CHRISTIANUM VI, ut quaerelas de re nostra monetaria aliisque maximi momenti rebus amica

compositione tolleret. Quam sollicita quantaque contentiōnis fuerit haec ipsa legatio, nec mei ingenii nec huius loci est referre. Verbo dicam, quod candidos rerum aestimatores suo iudicio comprobaturos scio, pactionem illam anno demum MDCCXXXVI a. d. XXVIII Aprilis confectam et ab utraque parte obfignatam duumviris his eo magis gloriae cessisse, quo maiorem in re difficillima et periculossima circumspeditionem assiduitatem constantiam et integritatem impertivere, quoque graviora fuerē damna, quibus rempublicam liberarunt.

Eodem anno KLEFEKERUS, et, qui ipsi consilio adfuerunt, viri beati SURLANDUS syndicus, WIDOWIUS senator postea consul, atque VON SOM archivarius cum delegatis a rege Daniae viris excellentissimis de constituendis agrorum Altonaviensium et Pinnebergenfium ab una, Hamburgensium vero ab altera parte, finibus egit. Deliberationibus absolutis et pacto iam confecto ac obfignato quaedam in comunem utilitatem sive definienda magis sive immutanda fuere. Itaque de novo laboratum est, KLEFEKERO solo istis cum delegatis regis consilia agitante: donec a. MDCCXXXIII omnia absolverentur, atque in perpetuam rei et memoriam et normam documento confirmarentur.

Anno MDCCXXXII patriae patres providentissimi, iique, quantum se prima illa legatione potentissimo regi CHRISTIANO VI probaverit et simul civitatis commodis inservierit KLEFEKERUS, fideli ac grata memoria tenentes, eundem et SCHUBACKIUM senatorem iterum legatos Hafniam miserunt ad res quasdam gravioris momenti, si fieri posset, ex senatus sententia gerendas. Susceptis vero partibus tantum abest ut defuerint viri sagacissimi, ut probatissima esset proceribus illorum diligentia et fides. Itaque anno sequenti patriam reversi sunt.

Eandem sollertiam atque integritatem praetulit noster transigendo cum AUGUSTA DOMO HOLSATICA

XVIII

de terris quibusdam ad praefecturam Reinbecensem ac Tritaviensem pertinentibus, pro parata a nobis pecunia, pignori opponendis. Cuius rei quoniam sat copiose mentionem RICHEIUS fecit in monumento Spreckelseniano: dicta repetere nolo. Unum addo, eodem anno de terminis Tritaviensium quorundam agrorum, territorio nostro adiacentium, rite describendis pactionem factam esse a KLEFEKERO, cuius pactionis laudem, praeter viros beatos a RICHEIO nominatos, cum illo communicarunt beati senatores IENCQUELIUS et KENTZLERUS.

Cum haud ita multo post commercio urbis maritimo acerrima e regione australi tempestas atrociter minitaretur, gratioso autem CAESAREI NUMINIS aequae ac AUGUSTISSIMI POLONIAE REGIS interventu damna imminencia averterentur: utrique aulae anno MDCCLII allegati fuere KLEFEKERUS et b. WINKLERUS senior, ut pro insigni hoc beneficio quam cumulatiflime gratias agerent.

A duplici hac legatione anno sequenti redux auctoritate senatus Stadam profectus est, ut de componendis controversiis, inter civitatem et collegium cathedrale agitatis, cum regimine regio consilia conferret. Arduum omnino opus multisque difficultatibus obstructum: ut mirum non sit, brevi illud tempore non potuisse absolvi, licet ab utraque parte summo studio id ageretur, ut non sua solum sed et alterius iura servarentur illibata. Extremam itaque operi manum adhibere statutum fuit, et KLEFEKERUS a. MDCCLXIII Stadam missus, ut repetendis deliberationibus omnium vota explere studeret. Quam in rem licet summa cogitatione providentia et alacritate ferretur: removendis tamen impedimentis impar fuit, totaque res in suspenso relicta.

Ultimo coram paciscendi studio perfunctus est feliciter, quando una cum WAGNERO senatore, cuius virtutes perpetuae existimationis fidem et religionem amplectuntur,
ad

ad terminandos fines fylvae pago Bilsen, coenobio sancti Iohannis subiecto, iunctae cum regis Daniae legatis conveniret, ipsamque stipulationem a. MDCCLXX conficeret ac consignaret.

Tandem et hic mentionem iniicere fas est muneris illius, quo syndicus senior fungebatur, et origine et sita sponte venerabilis, curae scilicet Hanseaticarum rerum, earum imprimis, quae sancti et gloriosi foederis urbes principes, Lubecam, Bremam et Hamburgum, spectant; quo pertinent privilegia a potentissimis regibus concessa et curia stiliardana (Staelhof) quae Londini, nec non osteringorum (Oestersche Haus) quae Antverpiae est. In his itaque, ut in ceteris, nihil magis optavit et studuit, quam ut omnia, quae faceret, prospere cederent rei publicae.

Nimirum in omnibus his negotiis gravissimis operosissimis et non sollicitudine magis, quam diuturnitate, animum frangentibus beatus noster syndicus facultates opportunitates et subsidia optima incredibili circumspeditione et alacritate detegere solebat et ad usus suos convertere, nodos solvere, pericula vitare; damna depellere, atque id agere, ut patriam non modo salvam servaret, sed etiam emolumentis, quantum id recte ac ordine fieri posset, ornamentisque auget. Ut vero his aliisque occupationibus senatui et civibus gratissima cadebat ipsius virtus: ita et principum, quos adiret, eximiam gratiam prudenter agendo colligebat, non minoris benevolentiae testificatione honorificentissima dimissus quam exceptus. Accessere honoris insignia a quibusdam in eum collata: effigies AUGUSTISSIMI CAESARIS FRANCISCI I fulgentibus gemmis illuminata et catenae aureae appensa; pyxis aurea gemmis clarissimis distincta a potentissimo rege Poloniae AUGUSTO II dono accepta; nummus aureus magnus in memoriam successionis Oldenburgicae cusus, quo KLEFKERUM et paucos praeterea summos viros donavit gratiosissimus Daniae rex CHRISTIANUS VI; pyxis denique

XX

nique aurea a SERENISSIMO COLONIAE PRIN-
CIPE et S. R. I. ELECTORE, quum in urbe nostra
commoraretur, ipsi dono data.

Nihil a me arbitror praetermissum, quod ad haec vitae
Klefekeriae tempora attinet: aliquid tamen ad extremam
partem reservatum. Brevi expediam. Si quis nostrum
labores illos, quos in hoc negotiorum genere vir incompara-
bilis exantlavit, atque meritorum ipsius excellentiam
penitus perspicere cupiat, is necesse est innumera ea scripta
evolvat, in quibus omni studio id pugnavit, ut civitatis iura
et libertates conservarentur atque confirmarentur, quibus-
que, inter auctoritates et acta publica reconditis, KLEFE-
KERI nomen prope ad immortalitatis et memoriam et
religionem consecratur.

Restat, ut de viri, doctrina et incredibili quadam varie-
tate rerum abundantis, studiis loquar, quibus e summis
occupationibus ereptum aliquando tempus traduxit, animi
hanc remissionem honestissimam et liberalissimam iudicans.
Primum quidem versatus est in conquirendis et colligendis
tabulis geographicis, quas, insigni diligentia in octo volu-
mina distributas, prima libri parte iuxta naturalem ordinem
exposuit, et brevi ac defaecato iudicio percensuit, posteriori
historiam earum litterariam complectente, et optimam iis
utendi rationem. Ipse liber ita est inscriptus: IOAN-
NIS KLEFEKERI *curae geographicae et spicilegia sive*
commentationes geographicae iuxta tabularum indicem ita
dispositae, ut adornandae insimul, sed delectae saltim, eius-
dem argumenti librorum suppellectili forsitan inserviturae sint.
Hamburgi MDCCLVIII. Eximiae sollertiae opus, cui
duplex ornamentum attulerunt viri omni doctrina liberali
politissimi, quibus gymnasium nostrum magnam suae apud
exteros gloriae partem acceptam refert. Nam de incre-
mentis geographiae recentissimis scienter et perite praefatus
est I. G. BÜSCH vir cum doctrina tum etiam candore animi
excellens: dissertationem vero subitariam, sed eruditissimam
ac